

สรุป

ผู้สูงอายุ

Updated ปี 2568

By พี่นุช St.nurse

เตรียมสอบสภา
สอบรวบยอด,
สอบโน้ตเรียน

-key, concept
-ภาพสีทั้งเล่ม
-เทคนิคการจำเพียบ
#เล่มลายโน้ต่านาน

St.nurse ผู้สูงอายุ

ชื่อหนังสือ : st.nurse ผู้สูงอายุ
ผู้เขียนและผู้จัดทำ : นางสาวอรนุช ปิยะวัฒนกุล, นพบาลวิชาชีพ
นิพนธ์ครั้งที่ 6 : นฤภาคคม, 2568
เลขมาตรฐานสากลประจำหนังสือ (ISBN) : 978-616-623-885-3
โรงพิมพ์ : บริษัท สไมล์สพาวมน์รันทิง เซอร์วิส จำกัด
55-55/1, ซอยเนินสิน แบริ่งอู่อเงิน เขตสาปใหม่ กรุงเทพมหานคร 10220
โทรศัพท์ 0-2153-1613-5
จัดจำหน่ายโดย : นางสาวอรนุช ปิยะวัฒนกุล
424/41 หมู่ที่ 4 ต.บ้านใหม่ อ.เมือง จ.นครราชสีมา 30000

(สงวนลิขสิทธิ์หนังสือเล่มนี้ตามพระราชบัญญัติ (ฉบับแก้ไขเดิม) พ.ศ. 2558
ไม่อนุญาตให้นำส่วนใดส่วนหนึ่งของหนังสือเล่มนี้ไปลอกเลียนแบบ ทำสำเนา
ถ่ายรูป ถ่ายเอกสาร หรือวิธีใดก็ตาม และห้ามเผยแพร่ทางอินเทอร์เน็ต
หรือช่องทางโซเชียล เช่น ไลน์ หรือวิธีใดก็ตาม ทั้งกรณีส่วนตัวและเชิงพาณิชย์
นอกจากจะได้รับอนุญาตเป็นลายลักษณ์อักษรเท่านั้น
หากตรวจพบการละเมิดลิขสิทธิ์ มีโทษทั้งคดีอาญาและคดีแพ่ง)

สวัสดีค่ะ... St.nurse

สวัสดีค่ะน้องๆทุกคน
ฉันขอตั้งใจทำสรุปเล่มนี้ เพื่อรีวบรวมเนื้อหาก่อนสอบ
แบบทฤษฎีการจำ concept และ keyword เนื้อหาที่ออกสอบบ่อยๆ
(สามารถใช้เตรียมสอบได้ตั้งแต่กลางภาค-สอบสถานการณ์พยาบาล)

ผู้เขียนขอขอบคุณทุกๆคนที่อุดหนุน และเป็นกำลังใจให้ตลอด.

ฉันขอเป็นกำลังใจให้น้องทุกคนในการเตรียมสอบ
เมื่อเรารู้สึกท้อ ให้นึกถึงวันที่เราสอบสภาผ่านรอบแรก
วันนั้นเราจะแฮปปี้ และไม่ต้องมานั่งอ่านแก้ที่หลัง
อดทนเพื่ออนาคต สู้ๆนะคะ

สุดท้าย....

ฉันขอกล่าวขอบคุณอาจารย์วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนี ขอนแก่น
และท่านอาจารย์ทุกท่านที่เคยได้สอน ได้ติวให้
ขอบคุณอาจารย์ที่ช่วยสอนดิฉันคนนี้...
ทำให้ดิฉันได้มีโอกาสแบ่งปันความรู้กับรุ่นน้องวิชาชีพพยาบาล

คุณความดีและเงินส่วนหนึ่งหลังหักค่าใช้จ่าย
ได้นำไปช่วยเหลือบริจาคคน. และสถาบันดิฉันเก่า
มาร่วมอนุโมทนาบุญด้วยกันนะคะ

ปล.น้องๆสามารถทบทวนเนื้อหาผ่านวิดีโอ
ผ่าน Youtube : st.nurse by ฉันนุช
IG : st.nursenotebook, หรือ Tiktok : St.nurse ได้นะคะ

ฉันนุช เจ้าของเพจ ST.Nurse

สารบัญ

1.มโนทัศน์เกี่ยวกับการพยาบาลผู้สูงอายุ	1
2.เจตคติการดูแลผู้สูงอายุ	9
3.ทฤษฎีความสูงอายุ	10
4.กระบวนการเปลี่ยนแปลงของผู้สูงอายุ	17
5.การประเมินภาวะสุขภาพผู้สูงอายุ	29
6.การพยาบาลเพื่อการสร้างเสริมสุขภาพผู้สูงอายุ	38
7.การพยาบาลผู้สูงอายุที่มีปัญหาด้านสุขภาพ	42
8.การฟื้นฟูสภาพผู้ป่วย	60
9.การใช้ยาในผู้สูงอายุ	63

มโนทัศน์เกี่ยวกับการพยาบาลผู้สูงอายุ

พรบ. ผสอ. มาตรา 3
(พ.ศ. 2546)

* ข้อสอบถามค. หมายถึง

ความหมาย

ผสอ. (ไทย) : คนที่อายุ > 60 ปี บริบูรณ์ขึ้นไป

ประเภทผสอ.

แบ่งตามอายุ (ไทย)

อายุเท่ากัน ไม่ได้แปลว่า
สุขภาพจะเท่ากัน

วัยต้น (young old)	60-69 ปี
วัยกลาง (old aged)	70-79 ปี
วัยปลาย (the very old)	80 ปีขึ้นไป

แบ่งตามหน้าที่

* ข้อสอบถาม... ผสอ. ข้อใด คือ ผสอ. แบบ frail elderly

healthy elderly
ผสอ. ที่แข็งแรง

- ✓ แข็งแรง
- ✓ ช่วยเหลือตนเองได้

frail elderly
ผสอ. ที่อ่อนแอ

- ผสอ. ที่บอบบาง
- อ่อนแอ * key
- เจ็บป่วย
- แขนงโน้มดูแลตนเองไม่ค่อยได้

เป็นกระบวนการที่ทำในกลางเป็นผลที่มี "พลัง"

Active Aging (พหุผลพลัง)

มี 3 เสา

- ✓ **สุขภาพดี** พึ่งพาตนเองได้
  - มีโรคแต่ดูแลตนเองได้
- ✓ **มีส่วนร่วม**
  - ดูแลคนในบ้านหรือร่วมกิจกรรมในชุมชน
- ✓ **มั่นคง**
  - ร่างกาย, ที่อยู่, บริบทเงินพอใช้

Successful Aging ผลสอ. ที่ประสบค. สำเร็จ

- มีโรคสอ. เจ็บป่วยน้อย!
- ★ **สุขภาพแข็งแรง**
  - ★ **พึงพอใจในชีวิต คุณภาพชีวิตดี**
  - ★ **มีส่วนร่วมในกรทำกิจกรรมในสังคม, มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น**
(รู้สึกตัวเองมีคุณค่า)
  - ★ **ดูแลตัวเองให้มีสุขได้**
- * key ที่เน้นรณบ่ง : จะเป็นทีเกณพัก
ของรณบ

Productive Aging (ผลสอ. ที่ยังคุณประโยชน์)

- ♥ **นส่งเกเขียนทำงานต่อ..**
หรืองานอาสาสมัคร
- ♥ **ได้เงิน หรือ ไม่ได้เงินก็ได้**
↳ ได้คุณค่า / ดำรงแทน
- ♥ **งานหรือกิจกรรมดีต่อตน**
และ ส่วนร่วม

* ข้อสอ. ให้ตัวอย่าง
ถามว่าเป็นแบบใด.. 😊

จากที่พินธอ่านมา ทั้ง 3 แนวคิด
มีความเกิขงกันมด
พินธ ขอสรุป **จุดเด่น** อีกที..

Active → 3 เสา **แข็งแรง** **มีส่วนร่วม** **มั่นคง**
(สุขภาพอง)
Success → **แข็งแรง**, **ภูมิใจในตัวอง**
Productive → **ทำงาน** **ได้ผลตอบแทน**
↳ **เงิน**
หรือ **คุณค่าได้**

โครงสร้างประชากร

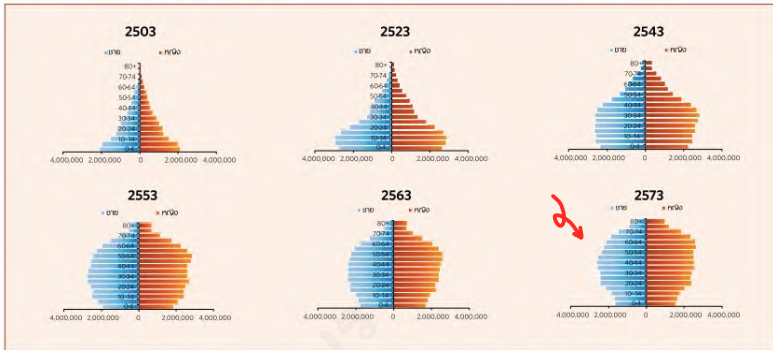
* อัตราการพึ่งพิง ↑, ต้องการผู้ดูแล ↑

ข้อสอบ

ถามผลกระทบของสังคมสูงวัย
ถามการรับมือกับสังคมสูงวัย

ปิรามิดประชากรของประเทศไทย ปี พ.ศ. 2503-2573

ที่มา : ประชากรปี พ.ศ. 2503-2543 จากสำมะโนประชากรประเทศไทย ประชากรปี พ.ศ. 2553 จนถึง ปี 2573 จาก World Population Prospects: The 2008 Revision, United Population Division, 2009 ประมาณการขั้นต้น

- คาดว่าอนาคต พ.ศ. 25๖3 ลักษณะปิรามิดเป็นแบบหดตัว (Constrictive Pyramid) ฐานแคบ ตรงกลางพองออก ยอดแคบ คล้ายรูปดอกบัวตูม
- อัตราการเกิด และ อัตราการตายต่ำ
- ปัญหาที่พบ : กำลังแรงงานลดลง และสังคมที่มี ผู้สูงอายุจำนวนมาก

สถานการณ์ผู้สูงอายุในไทย

“เกิดภาวะพึ่งพิง ↑”

= ไทยก้าวสู่สังคมผู้สูงอายุ พ.ศ. 2548

→ “สังคมผู้สูงอายุ ระดับสมบูรณ์ใน พ.ศ. 2565”

→ และ “ระดับสุดยอดใน พ.ศ. 2576” (ผู้สูงอายุ > ร้อยละ 28 ของประชากรทั้งหมด)

ที่มา : สอวป.